

จิ้งเหลนหลากหลาย

ลักษณะ : ขนาดวัดจากปลายปากถึงก้น 50–56 มม. หางยาว 63–70 มม. ลูกจิ้งเหลนยาวตลอดทั้งตัว 50–53 มม. ขนาดเล็ก หัวค่อนข้างกลม ลำตัวพองออกตอนกลางตัว แล้วคอดลงไปสู่หาง เกือบบนลำตัวมักมีสันบนเกล็ด 3-5 สัน แต่เกล็ดบนหางมีสันบนเกล็ด 4 สัน เกล็ดใต้ท้องเรียบ จำนวนแถวรอบตัวตรงกึ่งกลางลำตัว 30 แถว ลำตัวสีออกน้ำตาลหรือน้ำตาลออกแดงคล้ายสีทองแดง สีข้างสีออกคล้ำกว่าสันหลัง โดยเฉพาะตรงบริเวณคานข้างคอ ซึ่งมีแถบเล็ก ๆ สีขาวขลิบอยู่ทางคานบน แถบสีขาวนี้จะค่อย ๆ จางไปทางคานหลัง หลายตัวมีจุดแต้มสีดำบริเวณเหนือโคนหาง ใต้ท้องสีขาวออกเหลือง ในฤดูผสมพันธุ์ทั้งสองเพศมีไตกางสีออกสมคว่ำ ๆ ตัวเมียสีส้มจางกว่าตัวผู้

เขตแพร่กระจาย : เชื่อว่าการแพร่กระจายของจิ้งเหลนชนิดนี้ยังไม่แน่นอน เพราะน่าจะเป็นผลรวมของจิ้งเหลน 2–3 ชนิด พบว่ามีการกระจายจากศรีลังกา อินเดีย บางส่วนของปากีสถาน พม่า เวียดนาม ลาว ไทยลงไปถึงตอนเหนือของมาเลเซีย

ในเขตพื้นที่ป่าสะแกราช พบชุกชุมในสภาพป่าทุกแบบ ในฤดูแล้งพบมีจำนวนไม่มากนักในป่าดิบแล้ง ป่าเต็งรัง และป่าปลูกลูก เมื่อมีฝนตกในเดือนมีนาคมจำนวนตัวจะเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะในป่าดิบแล้งและป่าปลูกลูก ในฤดูฝนจำนวนตัวในป่าดิบแล้งและป่าเต็งรังจะเพิ่มสูงขึ้นจากเดิมอีก 2–3 เท่า และจำนวนนี้จะลดลงเมื่อถึงปลายฤดูฝน

ที่อยู่อาศัย : พบอาศัยอยู่เฉพาะบนพื้นดินในทุกสภาพป่าและในเขตรอบสถานีวิจัยฯ ในปริมาณที่ชุกชุมมาก มีกระจายไปเกือบทุกหนทุกแห่ง มักชุกตัวนอนใต้กองใบไม้แห้ง ใต้ก้อนไม้ล้ม ขอนไม้ผุ ก้อนหิน และในพุ่มพอนต้นไม้ ต้นไม้ขนาดใหญ่บางต้นมีจำนวนจิ้งเหลนมากถึง 10 ตัว ส่วนใหญ่พบอยู่เป็นคู่ๆ ในพุ่มพอนต่างๆ ในบริเวณอาคารในสถานีวิจัยฯ พบมาวิ่งหากินอยู่รอบๆ หรือเข้ามาในอาคารบ่อยมาก

อุปนิสัย : หากินโดยการมุดไปตามใต้วัสดุบนพื้นดิน ไม่ค่อยเห็นตัวนัก สังเกตได้จากการเคลื่อนไหวของใบไม้และกิ่งไม้ หากถูกรบกวนจะวิ่งมุดไปอย่างรวดเร็วเป็นระยะประมาณ 3-5 ม. แล้วจะหยุดนิ่ง เมื่อติดตามไปมันจะวิ่งหนีไปอีกครั้งหนึ่ง แล้วจะหยุดเป็นระยะๆ จนกว่าจะถึงรูหรือโพรงที่อาศัยจึงจะมุดหนีหายไป

ฤดูผสมพันธุ์ตกอยู่ในราวเดือนพฤษภาคมจนถึงเดือนกรกฎาคม ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ มีฝนตกชุก ลูกที่ฟักออกจากไข่มาหากินอยู่ตามริมทางเดินและถนน โดยซ่อนตัวใต้กองใบไม้แห้งริมทาง ออกมาหากินบนทาง และหลบหนี

เข้าไปซ่อนในกองใบไม้แห้ง ในช่วงเดือนกรกฎาคมนี้จำนวนอัตราส่วนลูกต่อตัวเต็มวัยได้สูงถึง 4 : 1 ในทุกสภาพป่า

สถานภาพ : พบชุกชุมมาก มีจำนวนประชากรสูงในทุกสภาพธรรมชาติ และในฤดูฝนยังมีอัตราการเกิดของลูกในปีนี้สูงมาก

จิ้งเหลนหลากหลาย

(ชื่ออื่น : จิ้งกิ้งมตอง)

Variable Skink

Mabuya macularia (Blyth, 1853)

Squamata